

Sygn. akt IV U 733/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 kwietnia 2015r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSO Katarzyna Antoniak
Protokolant	st.sekr.sąd. Dorota Malewicka

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 24 kwietnia 2015r. w S.

odwołania E. B.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

z dnia 7 maja 2014 r. Nr (...) - (...)

w sprawie E. B.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

o prawo do świadczenia przedemerytalnego

zmienia zaskarżoną decyzję i ustala prawo E. B. do świadczenia przedemerytalnego od dnia 25 kwietnia 2014 r.

Sygn. akt: IV U 733/14 **UZASADNIENIE**

Decyzją z 7 maja 2014r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S., działając na podstawie art.2 ust.1 pkt 5 oraz ust.3 pkt 1, 2 i 3 ustawy z 30 kwietnia 2004r. o świadczeniach przedemerytalnych odmówił E. B. prawa do świadczenia przedemerytalnego z uwagi na brak 35-letniego okresu uprawniającego do emerytury. Organ rentowy podniósł, że do stażu ubezpieczeniowego nie uwzględniono okresu pracy ubezpieczonej w gospodarstwie rolnym rodziców od 27 grudnia 1977r. do 25 lipca 1978r., gdyż z uwagi na odległość między gospodarstwem rolnym położonym w S. a Liceum Zawodowym w M., do którego uczęszczała ubezpieczona wynoszącą 30 km oraz związane z tym dojazdy, a także konieczność nauki po szkole nie jest możliwe, aby ubezpieczona wykonywała stałą pracę w gospodarstwie rolnym nawet w niepełnym wymiarze czasu pracy.

Odwołanie od w/w decyzji złożyła E. B. wnosząc o jej zmianę i przyznanie jej prawa do świadczenia przedemerytalnego. W uzasadnieniu stanowiska podniosła, że wbrew ustaleniom organu rentowego we wskazanym okresie stale pracowała w gospodarstwie rolnym rodziców w wymiarze przekraczającym połowę wymiaru czasu pracy. Okoliczność, że uczyła się wówczas w M. nie przeszkadzała w tej pracy. Nadto wskazała, że w okresie od maja 1988r. do czerwca 1992r. przebywała na urlopie w związku z opieką nad ciężko chorą córką (odwołanie k.1). W toku rozprawy ubezpieczona wniosła o zaliczenie do okresu uprawniającego do emerytury okresu pracy w gospodarstwie rolnym rodziców po ukończeniu 16. roku życia. Wskazała, że wnosząc o zaliczenie okresu pracy od 27 grudnia 1977r. do 25 lipca 1978r.

kierowała się okresem zameldowania u rodziców, jednakże przez cały okres po ukończeniu 16. roku życia mieszkała i pracowała w gospodarstwie rolnym (zeznania ubezpieczonej k.15v).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie powołując się na argumenty przytoczone w zaskarżonej decyzji (odpowiedź na odwołanie k.2-3).

Sąd ustalił, co następuje:

Ubezpieczona E. B. mając ukończony (...)rok życia, w dniu 24 kwietnia 2014r. wystąpiła do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. z wnioskiem o świadczenie przedemerytalne (wniosek o świadczenie przedemerytalne z 24 kwietnia 2014r. k.1 akt o świadczenie przedemerytalne). Na podstawie przedłożonych do wniosku dokumentów organ rentowy ustalił, że do 31 sierpnia 2013r. ,tj. do dnia rozwiązania ostatniej umowy o pracę, co nastąpiło z przyczyn dotyczących zakładu pracy, ubezpieczona udowodniła okresy składkowe w wymiarze 23 lata, 9 miesięcy i 16 dni oraz okresy nieskładkowe w wymiarze 6 lat, 2 miesiące i 5 dni, co łącznie stanowi 29 lat, 11 miesięcy i 21. Rozpatrując uprawnienia do świadczenia organ rentowy nie uwzględnił okresu pracy ubezpieczonej w gospodarstwie rolnym rodziców od 27 grudnia 1977r. do 25 lipca 1978r. z uwagi na trwającą w tym okresie naukę ubezpieczonej w Liceum Zawodowym w M. i związane z tym dojazdy do szkoły oraz konieczność nauki w domu. Wskazując na powyższe decyzją z 7 maja 2014r. organ rentowy odmówił ubezpieczonej prawa do świadczenia przedemerytalnego (decyzja z 7 maja 2014r. k.25 akt o świadczenie przedemerytalne).

Na skutek wniesionego przez ubezpieczoną odwołania od powyższej decyzji, w którym wskazała, że w okresie od maja 1988r. do czerwca 1992r. nie pracowała z powodu opieki nad chorą na nowotwór córką, organ rentowy ustalił, że w okresie od 6 kwietnia 1988r. do (...) córka ubezpieczonej A. B. spełniała warunki do przyznania zasiłku pielęgnacyjnego (opinia lekarska z 12 czerwca 2014r. k.34 akt o świadczenie przedemerytalne). Na skutek powyższego organ rentowy ustalił, że okresy nieskładkowe wykazane przez ubezpieczoną wzrosły z 6 lat, 2 miesięcy i 5 dni do 10 lat, 4 miesięcy i 28 dni, a po ograniczeniu – zgodnie z art.5 ust.2 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych – do 1/3 okresów składkowych wyniosły 7 lat, 11 miesięcy i 5 dni. W ten sposób okres uprawniający do emerytury wzrósł z 29 lat, 11 miesięcy i 21 dni do 31 lat, 8 miesięcy i 21 dni, a zatem nadal nie osiągnął wymaganego minimum 35 lat (dane o okresach zatrudnienia k.35 akt o świadczenie przedemerytalne). Mając to na uwadze decyzją z 27 czerwca 2014r. organ rentowy ponownie odmówił ubezpieczonej prawa do świadczenia przedemerytalnego (decyzja z 27 czerwca 2014r. k.36 akt o świadczenie przedemerytalne).

Ubezpieczona pozostawała w zatrudnieniu w Sklepie (...) w S.. Zatrudnienie to trwało w okresie od 1 listopada 1992r. do 31 sierpnia 2013 i ustało na skutek wypowiedzenia przez pracodawcę z przyczyn nie dotyczących pracownika – z powodu redukcji etatu (świadczenie pracy z 31 sierpnia 2013r. k.15 akt o świadczenie przedemerytalne). Od 2 września 2013r. ubezpieczona zarejestrowana jest jako osoba bezrobotna, obecnie bez prawa do zasiłku dla bezrobotnych, który pobierała przez ponad 6 miesięcy – w dniu 14 kwietnia 2014r. upłynął 6-miesięczny okres pobierania tego zasiłku. Od chwili zarejestrowania ubezpieczona nie odmówiła przyjęcia propozycji pracy (zaświadczenie Powiatowego Urzędu Pracy w M. z 22 kwietnia 2014r. k.18 akt o świadczenie przedemerytalne). Na datę rozwiązania stosunku pracy ubezpieczona udowodniła okres składkowy – wynikający z okresu zatrudnienia - w wymiarze 23 lata, 9 miesięcy i 16 dni oraz okres nieskładkowy w łącznym wymiarze 10 lat, 4 miesiące i 28 dni - w tym w/w okres niewykonywania pracy z powodu opieki nad córką A. B. spełniającą warunki do przyznania na nią zasiłku pielęgnacyjnego (kopie aktu urodzenia i zgonu córki ubezpieczonej A. B. k.29-30 akt o świadczenie przedemerytalne, zestawienie okresów zatrudnienia k.35 akt o świadczenie przedemerytalne).

Ubezpieczona urodziła się w dniu (...) w S.. Rodzice ubezpieczonej M. i J. małż. R. od lat 60-tych XX wieku byli posiadaczami gospodarstwa rolnego położonego na terenie wsi Ź. (obecnie obszar S.) o powierzchni 3,05 ha, a następnie stali się jego właścicielami - w trybie ustawy z 26 października 1971r. o uregulowaniu własności gospodarstw rolnych (zaświadczenie Starostwa Powiatowego w M. z 23 października 2013r. k.8 akt o świadczenie przedemerytalne). Ubezpieczona od urodzenia mieszkała z rodzicami na terenie powyższego gospodarstwa, przy czym w okresie od 17 sierpnia 1976r. do 27 grudnia 1977r., a następnie od 26 lipca 1978r. do 28 października 1983r.

zameldowana była w S. (dzielnica S.) przy ul. (...) u dziadków ze strony ojca P. i M. R. (zaświadczenie o zameldowaniu k.10 akt o świadczenie przedemerytalne). Po ukończeniu szkoły podstawowej, w latach 1974-1978 ubezpieczona kontynuowała naukę w Liceum Zawodowym w M., w którym uczyła się zawodu sprzedawcy-magazyniera. Szkołę tę ukończyła w dniu 3 czerwca 1978r. zdając egzamin dojrzałości (świadczenie dojrzałości z 3 czerwca 1978r. k.11-12 akt sprawy). Od ukończenia (...) roku życia – w dniu 9 lipca 1975r. do podjęcia pierwszej pracy zawodowej – w dniu 2 sierpnia 1978r., ubezpieczona łączyła naukę w szkole średniej w M. z pracą w gospodarstwie rolnym rodziców. Na posiadanych gruntach uprawiane było zboże, ziemniaki. W gospodarstwie hodowane były krowy w ilości około 4 sztuk, trzoda chlewna w ilości około 10-12 sztuk jednocześnie, a także drób. Był koń wykorzystywany do prac polowych. Odległość ze wsi Ż. do M., gdzie po szkole podstawowej uczyła się ubezpieczona wynosi około 30 km. Nauka w szkole odbywała się od godziny 8 do 14. Ubezpieczona wychodziła z domu około godziny 7, a wracała około godziny 15. Do szkoły w M. dojeżdżała pociągiem ze stacji S.. Podróż w jedną stronę trwała od 20 do 30 minut. Matka ubezpieczonej pracowała tylko w rolnictwie, a ojciec ubezpieczonej również poza gospodarstwem – w Zakładach (...) w M.. Ubezpieczona ma dwóch braci, jednego o 3 lata starszego i drugiego o 3 lata młodszego. Starszy brat jest inwalidą i z uwagi na niepełnosprawność nie pracował w gospodarstwie rolnym. W związku z taką sytuacją domową ubezpieczona miała stałe obowiązki związane z pracą w gospodarstwie rolnym. Po powrocie ze szkoły, około godziny 16 przystępowała do pracy w gospodarstwie. Poza sezonem prac polowych przyganiała krowy z pastwiska, przygotowywała paszę dla zwierząt m.in. przebierała ziemniaki, cięła sieczkę, brała udział w obrządki, tj. karmieniu i pojeniu zwierząt, dojeniu krów. Podkładała świeżą słomę, a także wykonywała inną potrzebą w danej chwili pracę w gospodarstwie lub obejściu. Pracowała przez 4 do 5 godzin – do godziny 20 lub 21. Ponadto wykonywała wszystkie sezonowe prace w rolnictwie – brała udział w sianokosach, żniwach, wykopkach. W czasie tych prac oraz w dni wolne od zajęć w szkole, a także w okresie wakacji czas jej pracy w gospodarstwie rolnym wydłużał się znacznie ponad wskazane 4-5 godzin (zeznania świadków: M. L. k.14v – nagranie od minuty 20 do 28 i S. Ś. k.14v-15 – nagranie od minuty 29 do 36 oraz zeznania ubezpieczonej k.15-15v – nagranie od minuty 37 do 44 i k.13v-14 – nagranie od minuty 1 do 17).

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie E. B. podlegało uwzględnieniu.

Zgodnie z art.2 ust.1 pkt 5 ustawy 30 kwietnia 2004r. o świadczeniach przedemerytalnych (Dz.U. Nr 120, poz.1252 ze zm.) prawo do świadczenia przedemerytalnego przysługuje osobie, która do dnia rozwiązania stosunku pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy, w rozumieniu przepisów ustawy z 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, w którym była zatrudniona przez okres nie krótszy niż 6 miesięcy, posiada okres uprawniający do emerytury wynoszący co najmniej 35 lat dla kobiet i 40 lat dla mężczyzn. Ponadto, jak stanowi dalej ustęp 3 wskazanego przepisu świadczenie przedemerytalne przysługuje osobie określonej w ustępie 1 po upływie co najmniej 6 miesięcy pobierania zasiłku dla bezrobotnych, o którym mowa w ustawie o promocji zatrudnienia, jeżeli osoba ta spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) nadal jest zarejestrowana jako bezrobotna,
- 2) w okresie pobierania zasiłku dla bezrobotnych, nie odmówiła bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniego zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, w rozumieniu ustawy o promocji zatrudnienia, albo zatrudnienia w ramach prac interwencyjnych lub robót publicznych,
- 3) złoży wniosek o przyznanie świadczenia przedemerytalnego w terminie nieprzekraczającym 30 dni od dnia wydania przez powiatowy urząd pracy dokumentu poświadczającego 6-miesięczny okres pobierania zasiłku dla bezrobotnych.

Rozstrzygnięcie sprawy wymagało zbadania czy ubezpieczona do dnia rozwiązania stosunku pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy, tj. do 31 sierpnia 2013r. posiada okres uprawniający do emerytury wynoszący co najmniej 35 lat. Poza sporem pozostaje bowiem, że ubezpieczona spełnia pozostałe wymienione wyżej przesłanki nabycia świadczenia przedemerytalnego. Jak wynika z zaskarżonej decyzji organ rentowy uznał za udowodnione przez ubezpieczoną do dnia rozwiązania stosunku pracy okres składkowy i nieskładkowy (po ograniczeniu do 1/3 okresów

składkowych) w wymiarze 31 lat, 8 miesięcy i 21 dni. Ubezpieczona podnosiła, że do okresu ubezpieczenia wymaganego do nabycia uprawnień do świadczenia przedemerytalnego zaliczyć należy okres jej pracy w gospodarstwie rolnym rodziców od ukończenia 16. roku życia ,tj. od 9 lipca 1975r. do 1 sierpnia 1978r. (od 2 sierpnia 1978r. ubezpieczona podjęła pracę zawodową – świadectwo pracy na k.12 akt o świadczenie przedemerytalne). Organ rentowy stanął na stanowisku, że we wskazanym okresie ubezpieczona ucząc się w Liceum Zawodowym w M. nie mogła stale pracować w gospodarstwie rolnym rodziców w wymiarze uprawniającym do zaliczenia tego okresu do stażu ubezpieczeniowego. Podniósł, że nie pozwalały na to zarówno dojazdy do szkoły, jak i czas poświęcony na naukę w domu.

Analizując dokonane w sprawie ustalenia Sąd doszedł do przekonania, że stanowisko organu rentowego jest niezasadne i nie uwzględnia wszystkich okoliczności sprawy. Poza sporem pozostaje, że nauka w Liceum Zawodowym w M. wymagała od ubezpieczonej dojazdów do M. i z powrotem. Jednakże odległość dzieląca S.-Ż. od M. ,tj. około 30 km nie jest odległością, która nie pozwalałaby ubezpieczonej na dojeżdżanie do szkoły i stale wykonywanie pracy w gospodarstwie rolnym. Ze spójnych i logicznych zeznań ubezpieczonej wynika, że podróż pociągiem do szkoły i z powrotem zabierała jej około pół godziny w jedną stronę, co łącznie z czasem potrzebnym na dojście do stacji PKP i ze stacji do domu zabierało jej do 2 godzin dziennie. Biorąc pod uwagę, że zajęcia w szkole kończyły się o godzinie 14 ubezpieczona wracała do domu na godzinę 15. W tych okolicznościach należy dać wiarę spójnym zeznaniom świadków w osobach (...) oraz spójnym i logicznym zeznaniom samej ubezpieczonej, że po powrocie ze szkoły ubezpieczona codziennie przystępowała do pracy w gospodarstwie rolnym rodziców i wykonywała ją przez 4 do 5 godzin. Była już wówczas dorastającą dziewczyną i praca – pomoc w gospodarstwie rolnym była jej obowiązkiem, tym bardziej że ojciec ubezpieczonej pracował również poza rolnictwem i miał mniej czasu na pracę w gospodarstwie, a starszy brat ubezpieczonej z uwagi na niepełnosprawność nie pracował w tym gospodarstwie. Do stałych obowiązków ubezpieczonej należały prace z zakresu obrządku zwierząt – przyganianie krów z pastwiska, karmienie i pojenie zwierząt, przygotowanie paszy poprzez przebieranie ziemiaków, cięcie siewki, a także prace polowe i inne prace niezbędne w gospodarstwie i w obejściu. W przekonaniu Sądu powyższych ustaleń nie podważa fakt, że ubezpieczona będąc uczennicą liceum musiała uczyć się również w domu. Nie można pomijać, że na naukę pozostawały ubezpieczonej godziny wieczorne. Zauważyć również trzeba, że ubezpieczona uczyła się zawodu sprzedawcy, a oceny jakie osiągnęła na świadectwie maturalnym to w większości oceny dostateczne (świadectwo k.11-12 akt sprawy). Reasumując Sąd uznał, że opisana wyżej praca ubezpieczonej miała istotne znaczenie dla prawidłowego funkcjonowania gospodarstwa rolnego jej rodziców. Wobec powyższego zgodnie z art.10 ust.1 pkt 3 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych Sąd uznał, że okres pracy ubezpieczonej w gospodarstwie rolnym od 9 lipca 1975r. (ukończenie 16. roku życia) do 1 sierpnia 1978r. (dzień poprzedzający rozpoczęcie pracy zawodowej) w wymiarze 3 lat i 23 dni podlega doliczeniu do okresu wymaganego do emerytury, sprawiając że okres składkowy ubezpieczonej zwiększa się z 23 lat, 9 miesięcy i 16 dni do 26 lat, 10 miesięcy i 9 dni. Należy w tym miejscu podkreślić, że Sąd uwzględnił cały powyższy okres, gdyż jak wynika z zeznań świadków i ubezpieczonej, ubezpieczona przez cały okres nauki w szkole średniej mieszkała z rodzicami i pracowała w ich gospodarstwie rolnym. Przez znaczną część tego okresu była zameldowana u dziadków w S. (zaświadczenie k.10 akt o świadczenie przedemerytalne), ale jak wyjaśniła było to podyktowane chęcią uniknięcia przez dziadków zameldowania w ich domu osób obcych. Nie ulega wątpliwości, że fakt zameldowania w określonym miejscu nie przesądza o faktycznym miejscu zamieszkania. Przesłuchani w sprawie świadkowie potwierdzili, że ubezpieczona przez cały okres nauki w szkole średniej mieszkała z rodzicami w ich gospodarstwie rolnym.

Na skutek zwiększenia okresu składkowego ubezpieczonej zwiększa się możliwy do przyjęcia okres nieskładkowy po ograniczeniu do 1/3 okresów składkowych. Wykazany przez ubezpieczoną okres nieskładkowy wynosi 10 lat, 4 miesiące i 28 dni (vide: ustalenia faktyczne), a po ograniczeniu go do 1/3 okresów składkowych wynoszących 26 lat, 10 miesięcy i 9 dni, wynosi nie mniej jak 8 lat i 7 miesięcy. Suma zaś okresów składkowych – 26 lat, 10 miesięcy i 9 dni i okresów nieskładkowych 8 lat i 7 miesięcy (po ograniczeniu do 1/3 składkowych) wynosi więcej jak 35 lat. R. uznać należało, że ubezpieczona wykazała, iż na dzień 31 sierpnia 2013r. (rozwiązanie stosunku pracy z przyczyn nie dotyczących pracownika) legitymuje się co najmniej 35-letnim okresem uprawniającym do emerytury

Mając na uwadze całokształt przedstawionych okoliczności na podstawie art.477.14§2 kpc Sąd zmienił zaskarżoną decyzję i ustalił, że E. B. przysługuje prawo do świadczenia przedemerytalnego od 25 kwietnia 2014r. ,tj. od dnia następnego po zgłoszeniu wniosku o świadczenie – art.7 ust.1 ustawy z 30 kwietnia 2004r. o świadczeniach przedemerytalnych.